

Lublin, 5.01.2024.



Zakład Interny i Pielęgniarstwa Internistycznego

Wydział Nauk o Zdrowiu

**Ocena dorobku naukowego, dydaktycznego, organizacyjnego oraz cyklu powiązanych tematycznie artykułów naukowych**

***Determinanty jakości życia chorych z migotaniem przedsionków z uwzględnieniem zespołu kruchości***

**Pani dr n. med. i n. o zdr. Katarzyny Lomper**

**w przewodzie habilitacyjnym na stopień doktora habilitowanego nauk medycznych**

**i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki o zdrowiu**

**1. Dane osobowe, rozwój i dorobek zawodowy i naukowy**

Pani dr n. o zdr. Katarzyna Lomper w 2011 r. uzyskała tytuły zawodowe licencjata pielęgniarstwa i licencjata zdrowia publicznego. Po uzyskaniu w roku 2013 tytułów magistra pielęgniarstwa i magistra zdrowia publicznego na Wydziale Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, rozpoczęła studia doktoranckie. W roku 2018 uzyskała tytuł naukowy doktora nauk medycznych i nauk o zdrowiu (tytuł rozprawy: *Wpływ zespołu kruchości i zaburzeń funkcji poznawczych na przestrzeganie i zastosowanie się do zaleceń terapii przeciwzakrzepowej u chorych z migotaniem przedsionków w wieku podeszłym*, promotor: prof. dr hab. Krystyna Łobuz-Grudzień). W latach 2017-2018 Habilitantka była zatrudniona na stanowisku asystenta w Katedrze Pielęgniarstwa Klinicznego

Zakładu Pielęgniarstwa Internistycznego Wydziału Nauk o Zdrowiu, Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu. Od 2018 r. pracuje na stanowisku adiunkta w Katedrze Pielęgniarstwa i Położnictwa Zakładu Pielęgniarstwa Internistycznego Wydziału Nauk o Zdrowiu, Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu.

## **2. Osiągnięcia dydaktyczne, organizacyjne i popularyzujące naukę**

Habilitantka pełniła funkcję promotora pomocniczego rozprawy doktorskiej mgr Violetty Magiery, była również promotorem trzech prac magisterskich, recenzentem sześciu prac licencjackich i piętnastu prac magisterskich. Pełniła funkcje: koordynatora przedmiotów na kierunkach Pielęgniarstwo, Położnictwo i Dietetyka na Wydziale Nauk o Zdrowiu; członka komisji uczelnianych i wydziałowych Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu; członka Kierunkowego Zespołu ds. jakości kształcenia na kierunku pielęgniarstwo; członka Komisji Dyscyplinarnej ds. Nauczycieli Akademickich na kadencję 2020-2024; koordynatora wydziałowego ds. COVID-19 w latach 2020-2022; członka Zespołu ds. przyznawania nagród Rady Dyscypliny Nauki o Zdrowiu w roku akademickim 2020/2021; przewodniczącej Komisji Egzaminacyjnej do przeprowadzenia egzaminu dyplomowego na kierunku Pielęgniarstwo w roku akademickim 2019/2020; członka Rady Wydziału Nauk o Zdrowiu (przedstawiciel doktorantów) w latach 2017-2019; członka Zespołu Programowego dla kierunku Pielęgniarstwo; członka Komisji Egzaminacyjnej do przeprowadzenia egzaminu dyplomowego na kierunku Pielęgniarstwo w latach 2016-2017, 2017-2018, 2018-2019; a także opiekuna kierunku studiów Zdrowie Publiczne w roku akademickim 2020/2021. W ramach swojej działalności dydaktycznej brała czynny udział w kształceniu podyplomowym pielęgniarek i położnych. Prowadziła wykłady organizowane przez Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych na szkoleniach specjalizacyjnych i kursach specjalistycznych.

Dr n. o zdr. Katarzyna Lomper brała czynny udział w czternastu konferencjach naukowych o zasięgu międzynarodowym i dwóch o zasięgu krajowym. Habilitantka była członkiem komitetu organizacyjnego konferencji pt. *Czy nowy rok z pandemią COVID-19?* Konferencja odbyła się on-line 8 Stycznia 2021.

Habilitantka była kierownikiem dwóch projektów badawczych: *Wpływ zespołu kruchości i funkcji poznawczych na satysfakcję z leczenia, adherence i jakość życia chorych z migotaniem przedsionków* (projekt zakończony w 2020 r.); *Wpływ wybranych czynników na jakość życia,*

akceptację choroby oraz występowanie lęku i depresji wśród chorych z migotaniem przedsionków (projekt zakończony w 2022 r.). Ponadto, była członkiem pięciu zespołów badawczych w realizacji projektów naukowych. W dokumentacji Habilitantka nie podała informacji dotyczących źródeł finansowania zarówno projektów, których była kierownikiem, jak i tych w których była wykonawcą.

Dr n. o zdr. Katarzyna Lomper jest członkiem: *European Heart Rhythm Association (EHRA)*, *Association of Cardiovascular Nursing and Allied Professions (ACNAP)*, *Heart Failure Association (HFA)*, *Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego*, *Sekcji Rytmu Serca Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego*, *Sekcji Pielęgniarstwa i Techniki Medycznej PTK*. W kadencji 2019-2021 była członkiem *Zarządu Sekcji Pielęgniarstwa i Techniki Medycznej PTK* oraz członkiem Reviewer Board w naukowym periodyku recenzowanym *OBM Geriatrics*. Była też redaktorem wydania specjalnego pt. *New Advances in Health-Related Quality of Life* w naukowym periodyku recenzowanym "International Journal of Environmental Research and Public Health".

Habilitantka recenzowała artykuły naukowe w periodykach: "Journal of Cardiovascular Medicine and Cardiology", "Journal of Clinical Medicine", "Heliyon", "BMJ Open", "Journal of Cardiovascular Development and Disease".

Pani dr n. o zdr. Katarzyna Lomper odbyła dwukrotnie staż naukowy w ramach programu ERASMUS+. Pierwszy raz w roku akademickim 2020/2021, a drugi raz w roku akademickim 2016/2017 na Uniwersytecie Tor Vergata w Rzymie (Włochy). Dwukrotnie brała udział w Training School organizowanym przez *European Cooperation in Science and Technology (COST)* – 2-4.09.2019 r. w Zurychu (Szwajcaria) i 18-22.09.2017 r. w Turku (Finlandia).

Habilitantka w ramach swojej działalności naukowej prowadziła współpracę z ośrodkami w kraju i za granicą.

Współpraca Habilitantki z innymi ośrodkami krajowymi:

1. Oddział Kardiologii, Szpital Przemienienia Pańskiego w Poznaniu w zakresie oceny samoopieki u pacjentów z niewydolnością serca, zakończona publikacją dwóch artykułów naukowych pt. *Assessment of frailty and occurrence of anxiety and depression in elderly patients with atrial fibrillation*, "Clinical interventions in aging" 2020;15:(1151-1161) oraz *The Level of Self-Care among Patients with Chronic Heart Failure*, "Healthcare" (Basel); 9(9):1179.
2. Oddział Kardiologii, Specjalistyczny Szpital T. Marciniaka we Wrocławiu w zakresie oceny wpływu cech zespołu geriatrycznego na satysfakcję i wygodę podczas leczenia

doustnymi antykoagulantami u pacjentów z migotaniem przedsionków, zakończona publikacją artykułu naukowego pt. *The Influence of Frailty Syndrome and Dementia on the Convenience and Satisfaction with Oral Anticoagulation Treatment in Elderly Patients with Atrial Fibrillation*, International Journal of Environmental Research Public Health 2022;19(9):5355.

3. Oddział Kardiologii, Specjalistyczny Szpital T. Marciniaka we Wrocławiu w zakresie oceny ryzyka zatorowo-zakrzepowego jako czynnika predykcyjnego rozwoju demencji u pacjentów z migotaniem przedsionków, zakończona publikacją artykułu naukowego pt. *The CHA2DS2-VASc score as a predictor of dementia in elderly patients with atrial fibrillation*, "Folia Cardiologica" 2021;16(1); 1-7.

Współpraca międzynarodowa Habilitantki:

1. Department of Cardiology, Linköping University Hospital, Linköping (Szwecja) w zakresie adaptacji kulturowej kwestionariusza do oceny jakości życia The Arrhythmia-Specific Questionnaire in Tachycardia and Arrhythmia, zakończona publikacją artykułu naukowego pt. *Psychometric evaluation of the Polish version of the Arrhythmia-Specific Questionnaire in Tachycardia and Arrhythmia: a new tool for symptom and health-related quality of life assessment*, "Kardiologia Polska" 2019;24;77(5):541-552.
2. The Centre for Cardiovascular Health, School of Health and Social Care, Edinburgh Napier University (Szkocja) w zakresie oceny objawów lęku i depresji oraz jakości życia u chorych z migotaniem przedsionków, zakończona publikacją artykułu naukowego pt. *Anxiety and Depressive Symptoms, Frailty and Quality of Life in Atrial Fibrillation*, "International Journal of Environmental Research Public Health" 2023;20(2):1066.
3. Department of Medicine and Surgery, University of Milano-Bicocca, Monza (Włochy) w zakresie oceny samoopieki i przystosowania się pacjentów z cukrzycą typu 2, zakończoną publikacją artykułu naukowego pt. *The association of the level of self-care on adherence to treatment in patients diagnosed with type 2 diabetes*, "Acta Diabetologica" 2021;58(4): 437-445.

Habilitantka za swoją działalność naukową otrzymała pięć nagród rektorskich w macierzystej uczelni, w tym: dwie indywidualne I stopnia, dwie indywidualne II stopnia i jedną zespołową II stopnia za ważne i twórcze osiągnięcia w pracy naukowej.

Po uzyskaniu tytułu naukowego doktora nauk o zdrowiu Habilitantka opublikowała 11 artykułów o łącznej liczbie Impact Factor 39,482 i 1020 pkt. MNiSW/KBN. Sumaryczny Impact Factor prac składających się na osiągnięcie naukowe wynosi 15,56 i 480 pkt. MNiSW/KBN. Indeks Hirscha, h-index = 9.

### 3. Ocena głównego osiągnięcia naukowego

Główne osiągnięcie naukowe wskazane przez dr n. o zdr. Katarzynę Lomper, a mianowicie **Determinanty jakości życia chorych z migotaniem przedsionków z uwzględnieniem zespołu kruchości**, to cykl spójnych tematycznie czterech oryginalnych artykułów, z których trzy zostały opublikowane w zagranicznych recenzowanych periodykach naukowych ("International Journal of Environmental Research Public Health" i „Clinical Interventions in Aging”), a jeden w „Kardiologii Polskiej”. W przesłanej dokumentacji zauważalny jest brak oświadczeń współautorów tych publikacji co do ich wkładu merytorycznego i procentowego udziału w powstaniu tych dzieł.

W opublikowanych artykułach naukowych Habilitantka prawidłowo opisuje wykorzystane narzędzia do oceny jakości życia. Poprawnie zostały sformułowane główne cele badawcze, dobrany materiał badawczy, opisane metody i wyniki przeprowadzonych badań. Zauważa się również dużą dojrzałość naukową w formułowaniu wniosków i prowadzeniu dyskusji wyników badań. Należy podkreślić, iż w swoim osiągnięciu naukowym Pani dr Katarzyna Lomper dużo miejsca poświęca zespołowi kruchości. Jest to słuszne ponieważ w swoich opracowaniach zwraca uwagę, iż dotychczas niewiele opublikowano prac, w których zwrócono uwagę jednocześnie na występowanie zespołu kruchości, zaburzeń lękowych i depresyjnych, które wpływają na jakość życia pacjentów z migotaniem przedsionków.

W publikacji pierwszej (Katarzyna Lomper, Agnieszka Sławuta, Krzysztof Dudek, Grzegorz Mazur, Ulla Walfridsson, Beata Jankowska-Polańska *Psychometric evaluation of the Polish version of the Arrhythmia-Specific Questionnaire in Tachycardia and Arrhythmia: a new tool for symptom and health-related quality of life assessment*. *Kardiol Pol.* 2019; 77 (5): 541-552 doi:10.5603/KP.a2019.0046) będącej wynikiem współpracy wielośrodkowej (*Department of Cardiology, Linköping University Hospital, Linköping*) i stanowiącej główne osiągnięcie naukowe Habilitantki jako technikę badawczą wykorzystano analizę dokumentacji medycznej za pomocą narzędzi badawczych jakimi były: kwestionariusz *Arrhythmia-Specific*

*Questionnaire in Tachycardia and Arrhythmia (ASTA)* i autorska ankieta. W publikacji tej dokładnie zostało opisane narzędzie badawcze, do którego dołączono również klucz do interpretacji. Wykorzystane narzędzie służyło do badania: napadów arytmii odczuwanych przez pacjenta z uwzględnieniem przyjmowanych przez niego leków; nasilenia dziewięciu najczęstszych objawów arytmii, częstości i czasu ich trwania oraz wpływ arytmii na codzienne życie pacjentów. Badania przeprowadzono na reprezentatywnej grupie pacjentów z migotaniem przedsionków po uzyskaniu zgody Komisji Bioetycznej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu. Skala ASTA HRQoL, jak wynika z przedłożonych w dokumentach analizy, wykazała dobre właściwości psychometryczne ( $\alpha = 0,855$ ). Warto podkreślić, że kwestionariusz *Arrhythmia-Specific Questionnaire in Tachycardia and Arrhythmia (ASTA)* jest już dostępny w polskiej wersji językowej i może być cennym i użytecznym narzędziem w praktyce klinicznej i badawczej, ułatwiającym ocenę wyników procesu terapeutycznego pacjentów. Należy podkreślić, że jest to pierwsza adaptacja kulturowa kwestionariusza ASTA.

W drugiej publikacji (Katarzyna Lomper, Catherine Ross and Izabella Uchmanowicz *Anxiety and Depressive Symptoms, Frailty and Quality of Life in Atrial Fibrillation*. Int. J. Environ. Res. Public Health 2023, 20, 1066. <https://doi.org/10.3390/ijerph20021066>) z cyklu głównego osiągnięcia naukowego, która powstała w ramach współpracy międzynarodowej z The Centre for Cardiovascular Health, School of Health and Social Care oraz Edinburgh Napier University, Habilitantka wraz z zespołem badawczym dokonuje oceny objawów zaburzeń psychicznych i somatycznych na grupie pacjentów z migotaniem przedsionków. Oceny tej dokonuje za pomocą kwestionariusza *Arrhythmia-Specific questionnaire in Tachycardia and Arrhythmia*, *Tilburg Frailty Indicator* oraz *Hospital Anxiety Depression Scale* i własnego autorstwa ankiety. Istotą techniki badawczej była analiza dokumentacji medycznej. Warto podkreślić, że ta publikacja jest pierwszą, w której zostały przedstawione równoległy wpływ zaburzeń lękowych i depresyjnych oraz zespołu kruchości na jakość życia chorych z migotaniem przedsionków. Z badań tych wynika, że zespół kruchości, występujący u 67,24% badanych, istotnie determinował ich jakość życia. Habilitantka zasadnie podkreśla, że ocena zaburzeń lękowych i depresyjnych powinna być podstawą do opracowania i wdrożenia właściwych interwencji terapeutycznych oraz objęcia chorych profesjonalnym wsparciem psychologicznym.

Trzecia publikacja (Izabella Uchmanowicz Katarzyna Lomper Małgorzata Gros Marta Kałużna-Oleksy Ewa A Jankowska Joanna Rosińczuk Tomasz Cyrkot Remigiusz Szczepanowski *Assessment of Frailty and Occurrence of Anxiety and Depression in Elderly*

*Patients with Atrial Fibrillation. Clinical Interventions in Aging* 2020;15 1151–1161) jest kontynuacją dwóch poprzednich. W artykule tym Habilitantka wraz z zespołem dokonała oceny zależności pomiędzy zespołem kruchości, a występowaniem objawów lęku i depresji w badanej grupie pacjentów z migotaniem przedsionków. Badania były prowadzone na grupie pacjentów w wieku podeszłym. Do zebrania danych grupa badawcza posłużyła się autorskim kwestionariuszem zawierającym dane socjodemograficzne i kliniczne oraz standaryzowanymi narzędziami badawczymi, tj.: *Tilburg Frailty Indicator*, *Geriatryczną Skalę Depresji* oraz *Szpitalną Skalę Lęku i Depresji*.

Czwarta z cyklu praca (Katarzyna Lomper, Maria Łoboz-Rudnicka, Tomasz Bańkowski, Krystyna Łoboz-Grudzień and Joanna Jaroch *The Influence of Frailty Syndrome and Dementia on the Convenience and Satisfaction with Oral Anticoagulation Treatment in Elderly Patients with Atrial Fibrillation* Int. J. Environ. Res. Public Health 2022, 19, 5355) dotyczy oceny wpływu zmian związanych z podeszłym wiekiem pacjentów na satysfakcję i wygodę podczas leczenia przeciwzakrzepowego. Została w niej przedstawiona ocena wpływu satysfakcji i wygody na jakość życia pacjentów z migotaniem przedsionków. W badaniu wykorzystano: autorski kwestionariusz do zbierania podstawowych danych socjodemograficznych i klinicznych, kwestionariusz *Tilburg Frailty Indicator*, *Arrhythmia-Specific Questionnaire in Tachycardia and Arrhythmia*, *Perception of Anticoagulant Treatment Questionnaire Part 2* oraz *The Mini Mental State Examination*. Publikacja ta jest jednym z pierwszych doniesień naukowych, przedstawiających istotę i ocenę korelacji pomiędzy wpływem otępienia i zespołu kruchości na satysfakcję z leczenia przeciwzakrzepowego w grupie pacjentów z migotaniem przedsionków. Na podstawie przeprowadzonych badań, zespół autorów stoi na stanowisku, że zmiany związane z wiekiem podeszłym (takie jak zespół kruchości i demencja) niekorzystnie wpływają na wygodę i satysfakcję z leczenia przeciwzakrzepowego w tej grupie badanych. Z przedstawionych badań wynika, że satysfakcja pacjentów z wdrożonej terapii przeciwzakrzepowej była wprost proporcjonalna do jakości ich życia.

Podsumowując główne osiągnięcia naukowe Habilitantki stwierdzam, że jest ono interesujące pod względem merytoryczno-poznawczym, jak również istotne pod względem praktycznym, gdyż może być wykorzystane w pracy klinicznej. Cykl czterech tematycznie powiązanych artykułów naukowych ma odniesienie do wcześniejszych zainteresowań badawczych Habilitantki, podejmowanych jeszcze przed uzyskaniem stopnia doktora nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauk medycznych. Zagadnienia, zaprezentowane w sposób syntetyczny, z uwzględnieniem niezbędnej metodologii dotyczą chorób układu sercowo-

naczyniowego, a w szczególności migotania przedsionków, co jest nierozdzielnie związane z uciążliwymi objawami chorobowymi i często prowadzi do występowania u chorych stresu oraz lęków, a także depresji oraz pogorszenia funkcji poznawczych. Należy zauważyć, że Habilitantka jest pierwszym autorem trzech z czterech artykułów – głównego osiągnięcia naukowego.

#### **4. Pozostałe osiągnięcia naukowo-badawcze**

Poza cyklem monotematycznych prac składających się na główne osiągnięcie naukowe Habilitantka przedstawiła swój pozostały dorobek naukowy, którego tematyka koncentruje się na zagadnieniach związanych z jakością życia chorych przewlekle oraz zjawiskiem stosowania się do zaleceń terapeutycznych. W skład tego dorobku wchodzi prace pogładowe, oryginalne jak również doniesienia zjazdowe. Z przedstawionej dokumentacji wynika, że w zakresie tematyki dotyczącej jakości życia pacjentów w chorobach przewlekłych Habilitantka opublikowała sześć prac w czasopiśmie recenzowanym. Prace te dotyczyły jakości życia pacjentów w chorobie nowotworowej, z astmą oskrzelową i przewlekłą niewydolnością nerek oraz chorobami układu sercowo-naczyniowymi. W opublikowanych artykułach Habilitantka tylko w jednym jest pierwszym autorem, w pozostałych znajduje się na drugiej, trzeciej, czwartej i piątej pozycji.

Kolejny obszar osiągnięć naukowo-badawczych dotyczył stosowania się pacjentów do zaleceń terapeutycznych. W opublikowanych artykułach Habilitantka skoncentrowała się zasadniczo na zagadnieniach odnoszących się do stosowania się pacjentów chorych przewlekle do zaleceń terapeutycznych oraz współpracy z zespołem terapeutycznym. Pani dr n. o zdr. Katarzyna Lomper opublikowała sześć tego rodzaju prac, gdzie w trzech jest pierwszym autorem i w trzech drugim.

#### **Podsumowanie**

Reasumując stwierdzam, że cały dorobek naukowy jak również osiągnięcia dydaktyczne i organizacyjne Pani dr n. o zdr. Katarzyny Lomper spełnia wymagania ustawowe (art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce) jakie stawiane są osobom ubiegającym się o nadanie stopnia doktora habilitowanego nauk medycznych i nauk o zdrowiu, dyscyplina nauki o zdrowiu. Stwierdzam, że przedłożone do recenzji osiągnięcie naukowe stanowi istotny wkład w rozwój dziedziny nauk medycznych i nauk o zdrowiu. Przedkładam zatem Radzie Dyscypliny Nauk o Zdrowiu im. Piastów Śląskich Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu wnioski o dopuszczenie dr n. o zdr. Katarzyny Lomper do



dalszych etapów postępowania o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk medycznych i nauk o zdrowiu.

Dr hab. n. o zdr. Bożena Baczeńska, prof. UM